

2. ZH pótlása

2015. december 14. 10:00

Felsőbb Matematika Informatikusoknak – Sztochasztika

Munkaidő: 50 perc. Minden feladat $6\frac{2}{3}$ pontot ér.

1. Egy szelet mazsolás-diós kalácsban átlagosan 10 gyümölcsdarab van, ebből 3 diódarab (a többi mazsola). Móricka és Pistike is vett egy-egy ilyen kalácsot.
  - a.) Körülbelül mennyi a valószínűsége, hogy Móricka pont 10 gyümölcsdarabot talál benne?
  - b.) Móricka eldicsekedett Pistikének, hogy ő a kalácsában pont 10 gyümölcsdarabot talált, és mind mazsola volt. Ezek után körülbelül mennyi a valószínűsége, hogy a Pistike kalácsa is ugyanilyen?
2. Egy béka diszkrét idejű, *lusta* szimmetrikus bolyongást végez a $\mathbb{Z}$ rácson időfüggő ugrási valószínűségekkel: az n -edik lépésben $\frac{p_n}{2}$ valószínűséggel ugrik 1-et jobbra, $\frac{p_n}{2}$ valószínűséggel ugrik 1-et balra, a maradék $q_n = 1 - p_n$ valószínűséggel pedig helyben marad. A béka egyre lustább: $p_n = \frac{1}{2^n}$. Jelöljük X_n -nel a béka helyét n ugrás után. Mutassuk meg, hogy X_n majdnem biztosan konvergens. *(Tipp: Ha a béka minden ugrása ugyanolyan hosszú, hogyan fordulhat elő mégis, hogy a helye konvergens?)*
3. Egy bank pénztáránál minden ügyfél kiszolgálása pontosan 1 percig tart. Ez alatt az 1 perc alatt az újonnan érkező, és a sorba beálló ügyfelek száma 0, 1 vagy 2 lehet, $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{3}$ valószínűséggel, az előzményektől függetlenül. Közvetlenül a 0 időpont előtt a sor üres, de 0-kor megérkezik az első ügyfél, Móricka.
  - (a) Mennyi a valószínűsége, hogy a sor még valaha egyszer újra üres lesz?
  - (b) Mennyi a kiszolgált ügyfelek számának várható értéke, mielőtt a sor újra üres lesz?

(Tipp: Amíg Mórickát kiszolgálják, véletlen számú új ügyfél érkezik. Nevezzük őket „első generáció”-nak.)